

capicua envides

PUBLICACIÓ PERIÒDICA DE DISTRIBUCIÓ GRATUÏTA · UNIVERSITAT D'ALACANT

El fred

«J

a som altra vegada a Nadal, Déu meu, altra vegada! Ha passat un any més i en tenim un de menys. Les grans diades de l'any —i Nadal és la més gran en l'hemisferi boreal— ens produeixen la sensació inquietant del pas del temps, la noció obsessionant de la irreversibilitat del temps, de la mera duració personal terrestre. La mesura del temps són els batecs del cor, i aquests moviments, amb l'acumulació de Nadals, perden força. Hom pensa un moment —un moment només, perquè hom passa sobre aquestes coses com el gat sobre les brases— en la ineluctable decadència. És per això, sens dubte, que quan arriben aquests dies hom s'endormisca una mica menjant i bevent. Mengem una mica de pollastre, bevem una ampolla de vi per esquivar l'angoixa metafísica» (Josep Pla, «Nadal», *Les Hores*)

capl·ua

EDITA:
Universitat d'Alacant
Departament de Filologia Catalana

DIRECCIÓ:

Sandra Montserrat i Buendia

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Malena Llorca, Joan Borja, Dari Escandell, Joan Ignasi Soriano, Guillem Sellés, Nerea Roig, Eduard Baile, Òscar Banegas, Maria Navarro, Olga Mira, Toni Maestre, Héctor Càmarra i Rodrigo Mira

AMB EL SUPORT DE:

Servei de Promoció del Valencià
Vicerectorat de Tecnologia i Innovació Educativa

IMPRIMEIX:

Gráficas Jonenses

CONTACTE:

Departament de Filologia Catalana
Campus de Sant Vicent del Raspeig
Ap. 99 E-03080 Alacant
Telèfons: 96 590 34 10 i 96 590 93 30
dfcat@ua.es

Depòsit legal: A-124-2008

ISSN: 1888-6507

Germà Colón i la problemàtica de l'autoria del *Curial*

MALENA LLORCA
Filologia Catalana

El passat 19 d'octubre, a la Universitat d'Alacant, vam tindre el privilegi de poder assistir a una conferència del doctor Germà Colón, organitzada pel Departament de Filologia Catalana i la Subàrea de Literatura Medieval.

Per a molts de nosaltres, en especial per als més jòvens, va ser una oportunitat única de conèixer el gran lingüista romànic de primera mà i comprovar que, darrere les pàgines i pàgines que hem llegit o llegim al llarg de la carrera, hi ha savis de carn i ossos capaços d'explicar de manera brillant les seues teories.

La conferència es va iniciar amb la presentació del *Diccionari del lèxic de les poesies d'Ausiàs March*, dirigit per Rafael Alemany i elaborat conjuntament amb diversos professors del Departament de Filologia Catalana. Colón dedicà uns moments a parlar d'aquest nou diccionari i també del poeta, tot fent referència al fet que, precisament, va ser gràcies a les poesies de March que ell es començà a interessar per la llengua i la literatura catalanes.

A continuació, Germà Colón començà la xerrada titulada: "El *Curial e Güelfa*: és o no és valencià?", que versà sobre la possible procedència de l'autor anònim del *Curial*, un tema difícil de resoldre i que sempre ha suscitat les més diverses hipòtesis.

Colón confessà que, en un primer moment, en llegir el *Curial*, va considerar que l'autor era valencià perquè hi localitzà diferents paraules de procedència valenciana que li eren familiars. Per contra, hi havia molts estudiosos a l'època que afirmaven categòricament la catalanitat de l'autor del *Curial*. A més, creien que devia parlar català oriental i, entre les raons que donaven per a afirmar això, remarcaven que hi havia confusions entre *e/a* àtones i *o/u* àtones (*paballó, dexebla, sancera*), i també que s'usava l'article *la* davant noms propis femenins. Fins i tot arribà a haver-hi qui, com Jaume Riera, defensà que el

Curial era una falsificació del segle XIX feta per Milà i Fontanals, hipòtesi descartada actualment perquè els manuscrits són clarament del segle XV.

Així, Colón, després de fer un repàs al que havien defensat uns autors i altres, exposà la seua pròpia perspectiva. Va destacar que hi havia aspectes que no li semblaven valencians com utilitzar el mot: *mullada* de suor (amb la forma *mullada* i no *banyada*), que no apareguera cap nom acabat en *-ea*, sinó *bellesa* o que usara l'article femení davant nom propi: *La Güelfa*. En canvi, hi ha elements que li fan pensar en una probable autoria valenciana, com l'ús de les paraules següents: *acaçar, furtar, plegar* "amb el sentit d'arribar", *marjal, a soles, alqueria, rabosa, roig, torcar la suor*, etc.

Finalment, mentre que la majoria del públic esperava que la conferència acabara amb un posicionament clar per part de Colón pel que feia a la controvèrsia, i un posicionament dient que l'autor del *Curial* era valencià, ell rematà el seu discurs explicant que no podia confirmar ni desmentir de manera taxativa cap teoria. Explicà que la seua intuïció li feia pensar que l'autor anònim del *Curial* no era valencià perquè l'ambient i els personatges que es troben a la novel·la no ho semblaven i res tenien a veure amb els del *Tirant*, per exemple. Però no per cap motiu lingüístic, sinó per pura intuïció. I digué que si mai s'atrevia a afirmar d'on era l'autor del *Curial*, apostava per un escriptor català nord-occidental.

Com a punts principals volgué ressaltar que totes aquestes discussions respecte a l'autoria del *Curial* denotaven com de clara era la unitat de la llengua catalana al segle XV.

I acabà la conferència amb aquesta frase: «us recomane que llegiu el *Curial*, però, sobretot, llegiu March».

És necessari un pla de normalització lingüística en la UA

GUILLEM SELLÉS
I NEEA ROIG
Membres de l'Assemblea d'Estudiants

El valencià en la web de la UA

ÒSCAR BANEGAS
Personal
d'Administració
i Serveis

Si preguntes al rector et dirà, segurament, que la Universitat d'Alacant treballa fervorosament per la normalització i promoció del valencià. Si cliques a l'enllaç de «valencià» a la web apareix tot el contingut traduït al català com també a l'anglès. Si passeges pel campus veuràs els rètols en bilingüe. A l'entrada de la Universitat, davall d'«Universidad de Alicante» podem llegir «Universitat d'Alacant». L'oferta cultural en valencià hi és present. Tots els inicis d'un parlament fet per Rectorat comencen en valencià. Aproximadament un 3% de la docència és en valencià.

Tot i els grans i valuosos esforços que fa el rector i la Universitat, el valencià cada vegada és menys present en la societat alacantina i sobretot és inexistent en els àmbits més elevats i prestigiosos: el món laboral, el món científic, el món cultural... D'aquesta manera la nostra llengua queda restringida als àmbits de la vida privada més familiars i quotidians.

És per això, que arribem a dos conclusions contradictòries: bé, el valencià no té futur i mai arribarà a

ser una llengua normalitzada i, per tant, la Universitat fa el seu paper adient de mantindre la presència simbòlica del català; o bé, la Universitat no està fent el paper que li pertoca i hauria d'assolir un compromís molt més profund en la normalització lingüística.

Per tant, veiem que només hi ha dos opcions: o continuem amb l'estratègia de l'EEES de vendre el coneixement que siga més rendible i ens oblidem de les identitats culturals o, per contra, prenem mesures directes per protegir i potenciar la riquesa cultural del nostre poble.

Un bon començament per a comprometre's amb una planificació de normalització lingüística seria que en accedir a la web trobàrem la versió en català de primeres. Que la identitat corporativa de la Universitat fóra plenament valenciana perquè el bilingüisme absurd discrimina la llengua minoritzada. Qui no vulga entendre «Universitat d'Alacant» o «Facultat de Filosofia i Lletres» i necessite la traducció tan mastegada no estarà disposat a rebre docència en valencià. I si no hi ha docència en valencià difícilment

el català tindrà presència i món professional, cultural i social alacantí.

Per a continuar en un procés de normalització lingüística ha d'augmentar la docència en valencià d'un miser 3% a, com a mínim, un 50% de l'ensenyament. Així mateix, per arribar a aquest repte caldria primer que la Universitat es preocupara més per tal d'aconseguir places de professorat amb un perfil en català que sobrepassa el 7% de professors i professors que actualment tenen la capacitat de fer classes en valencià.

És per això que el SEPC (Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans) ha encetat una campanya per la normalització del català en la Universitat d'Alacant per tal d'aconseguir els objectius possibles que hem apuntat adés. Tot això passa per un pla de normalització lingüística que realment faça visible la situació del català en la Universitat i prenga mesures per a promocionar-lo. Un pla que no siga, de cap manera, una declaració d'intencions sobre el paper que no arriben enlloc, com el que tenim actualment en la UA.

Confie que, en llegir aquesta columna, el debat sobre el valencià en la nova pàgina web de la UA estarà ja un poc més calmat, perquè si no... mal senyal. No vull, ni de bon tros, revifar-lo (Déu me'n guard!), però sí que no volia deixar passar l'oportunitat de dir-hi la meua.

Pense que la Universitat d'Alacant —per no dir l'equip de govern, el Comitè Web o qui haja tingut a veure amb el canvi— ha desaprovechada una magnífica oportunitat de demostrar una sensibilitat lingüística que des de fa temps alguns hi busquem i no hi trobem. I és que el nou disseny de la pàgina no solament fa invisible el valencià en la web, sinó que palesa quina és la política lingüística que s'hi segueix, una política ambigua, gens decidida, de voler accontentar tothom però que, en la pràctica, no té resultats directes en la normalització del valencià en la nostra Universitat.

No ens enganyem, aquesta és la realitat. Més enllà de la configuració de la immensa majoria de navegadors en castellà dins el campus —imaginem, per tant, fora del recinte universitari— i de la

supressió de la possibilitat de triar l'idioma (valencià, castellà o anglès) a través d'una mena de túnel, hi ha un menyspreu evident cap a la llengua minoritzada —que precisament perquè és la minoritzada hauria de rebre un tracte preferencial— i una hipocresia majúscula amagada en un discurs políticament correcte quant a la qüestió lingüística.

Per últim, els responsables d'aquesta pífia han de saber que o reconeixen que s'han equivocat i esmenen l'errada, o no tindran el meu vot en les pròximes eleccions. Així de clar. I vergonya els haurà de fer venir a demanar-me'l, a mi i supose que a molts dels que han manifestat obertament que el canvi en el lloc web, almenys lingüísticament, ha sigut a pitjor. La solució, per tant, la tenen aquells que ocupen càrrecs de responsabilitat dins l'organigrama institucional.

Confie, en qualsevol cas, que quan la comunitat universitària estarà llegint aquestes línies, tothom, des de qualsevol part del món, podrà accedir, directament i sense tant d'entrebanc, a la pàgina web de la UA en valencià.

Pere Navarro i l'aproximació geolingüística als parlars tortosins

JOAN IGNASI SORIANO
Filologia Catalana

FINALITZEN LES XXII JORNADES DE SOCIOLINGÜÍSTICA DE LA NUCIA

El professor Pere Navarro (a la dreta)

El professor Germà Colón

El passat 26 d'octubre, els alumnes de Filologia Catalana vam tenir l'oportunitat de comptar amb la presència del professor Pere Navarro de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, que ens va oferir una aproximació interessant sobre els parlars del Baix Ebre, el Camp de Tarragona i el Matarranya de la Franja de Ponent.

Així doncs, el professor Navarro, al qual vaig tenir el plaer de presentar, és especialista en dialectologia i, a través d'un seguit de mapes lingüístics a tot color, va anar oferint-nos els resultats de les seues investigacions on es palesaven les diverses variants fonètiques, morfològiques i de conjugació que ha trobat en les terres esmentades. Però la conferència no tractava només això, sinó que, a més a més, el ponent ens anava explicant les possibles teories que motivaren, unes voltes, una gran diversitat de formes, i, unes altres, una confluència

d'aquestes, fins i tot, extensiva al castellonenc i a la resta del valencià.

D'altra banda, però, Pere Navarro va voler anar més enllà i ens va convidar a reflexionar, com a futurs docents, sobre el paper del professor en l'ensenyament del català ja que comentava que els alumnes tortosins estan molt subjectes a l'estàndard barceloní amb la consegüent pèrdua de formes genuïnes tortosines. Per tant, s'ha de saber on està el límit i fer conèixer també les pròpies formes en benefici seu com un enriquiment lingüístic.

Així mateix, i per acabar, podem dir que, a banda de la reflexió anterior, la xarrada ens va servir per a saber com es parla a aquestes zones de les comarques de Tarragona i com, en definitiva, els aspectes més purament dialectològics no fan sinó palesar la gran quantitat d'elements lingüístics que compartim malgrat la llarga extensió dels territoris, i que ens porta a afirmar, de bell nou, la unitat del català, la nostra llengua.

El dissabte 9 de novembre van finalitzar, després de dos caps setmana, aquestes jornades clàssiques pel que fa a la reflexió

sobre la nostra llengua, que organitzen la Universitat d'Alacant, la Seu Universitària de la Nucia i l'Ajuntament d'aquesta vila de la Marina Baixa. Durant les jornades, que van tindre lloc el cap de setmana del 24 i 25 d'octubre i del 8 i del 9 de novembre, més de 150 alumnes van poder gaudir d'onze ponències amb els millors especialistes en normativa lingüística. Vicent Martines, del comitè organitzador, ha destacat que en l'edició d'enguany s'ha reflexionat sobre la norma lingüística, «ja que es tracta d'un dels fonaments dins del procés de normalització de l'ús social de la llengua».

Història viva: exposició al MAHE d'Elx

MARIA NAVARRO
Facultat de Filosofia i Lletres

L'exposició «Art i propaganda —Cartells de la Universitat de València—» que hi ha al Museu Arqueològic i d'Història d'Elx (MAHE) fins al 24 de gener del 2010 és motiu d'interès i reflexió. El MAHE presenta una extensa col·lecció de cartells bèl·lics de l'època de la Segona República (1931-1939), els quals conserva, actualment, la Universitat de València.

Les campanyes polítiques de la República anaven orientades, en diverses ocasions, a impulsar la cultura, com podeu veure en els eslògans d'aquests cartells: «El analfabetisme ciega el espíritu soldado instruyente», «Cualquier obra de arte por insignificante que parezca puede tener un valor incalculable». El govern republicà creia que el millor armament contra el feixisme era la cultura. A banda, aquests cartells foren una mostra de la riquesa artística de pintors dels anys trenta com García

Escribà, Arturo Ballester o com el director de Belles Arts, Josep Renau, el qual era conscient de la repercussió de les seues obres: «El cartel por su naturaleza esencial y sobre la base de la liberación definitiva de la esclavitud capitalista, puede y debe ser potente palanca del nuevo realismo en su misión de transformar las condiciones en el orden histórico y social, para la creación de una nueva España.» (*La función social del cartel*, 1937)

És a dir, no estem parlant de l'art per l'art, sinó que hi ha una clara intencionalitat política. No obstant això, no podem dir que no estem davant d'autèntiques obres d'art.

Tant un bàndol com l'altre van utilitzar la propaganda com un mitjà per a modificar l'escala de valors dels individus mitjançant missatges subliminars. Com diu George Orwell: «Per tot arreu hi havia murals revolucionaris que llançaven les seues flamarades en límpids rojos i blaus, davant dels quals els pocs cartells de propaganda restants semblaven taques de fang.» (*Homenatge a Catalunya*, 1938)

Efectivament, ja aleshores érem al davant de l'anomenada societat de masses que s'ha desenvolupat fins als nostres dies. El teatre, el cinema, la literatura i la premsa eren utilitzades com unes eines molt efectives d'influència en la massa, una massa que es deixa dur per l'opinió pública i no pensa per si mateixa. Des de l'Imperi Romà l'art s'utilitzava per a difondre unes idees al servei de l'estat, però els mitjans de comunicació en l'edat contemporània són enormement més poderosos.

Des de 1933 Joseph Goebbels va ser el ministre d'Educació Popular i Propaganda de Hitler i va ser el gran artífex de les tècniques oratòries per a dur el poble nazi a l'acceptació de la Segona Guerra Mundial. És un inoblidable exemple de com la irracionalitat pot ser acceptada per una majoria, és per això que potser hauríem d'aprendre del passat i saber que nosaltres podem pensar per nosaltres mateixos i, a més a més, adonar-nos que els governs actuals utilitzen aquestes tècniques per difondre por o confiança, segons convinga, com va ser la política de Bush davant el terrorisme islàmic.

Per concloure, vull afegir que us recomane a tots aquesta exposició. De segur que en gaudireu. Reflexioneu cadascú el que vulgueu. La raó sempre ha existit, però no sempre d'una forma raonable.

Escola i ràdio:

Entrevista a Gràcia Jiménez

OLGA MARIA MIRA
Facultat d'Educació

Gràcia Jiménez Tirado és profesora de Geografia i Història de l'IES Sant Vicent, de Sant Vicent del Raspeig, i creadora de dos programes de ràdio en valencià. Ací ens explica la seua experiència.

1. Ens pots contar breument tot el teu recorregut pel món de l'ensenyament des que vas acabar la carrera fins ara? Ha canviat molt?

He tingut una vida professional bastant variada. Vaig acabar la carrera de Geografia i Història l'any 79, a València. No es convocaren places per a instituts, així que vaig fer les oposicions de EGB per l'especialitat de Ciències Socials. Després d'algunes substitucions, vaig recalar en l'Educació Permanent d'Adults (EPA) a Elx, on vaig treballar uns quants anys molt interessants i on vaig aprendre molt sobre l'organització escolar com a directora. Després vaig coordinar el *Programa d'EPA* de la província d'Alacant, en el moment d'expansió d'aquest nivell educatiu i més tard vaig guanyar el concurs d'accés a la *Funció Inspectora*. Com a inspectora vaig treballar durant nou cursos molt intensos. Eren els anys de la integració als centres de l'alumnat d'educació especial, dels inicis de l'ensenyament en valencià, dels programes d'educació compensatòria, de la creació de centres de formació del professorat, de la reforma LOGSE... En fi: molt de treball!

Amb l'arribada al poder autonòmic del PP, la meua promoció va sofrir un dur colp, ja que aprofitant la sentència d'un recurs per un problema de forma, presentat deu anys abans per un inspector, en eixe moment ja difunt —per cert—, la meua promoció va ser

cessada fulminantment. Així, el nou govern autonòmic va disposar de més de 50 places per a nomenar a dit persones afins a la seua ideologia conservadora. Alguns de nosaltres vam començar una llarga batalla, que, de

moment s'ha resolt amb una indemnització pels danys morals que se'ns van causar. Bo, però aquesta és una altra història.

Quan vaig tornar a la docència vaig treballar en diferents destinacions i localitats. Finalment vaig arribar al col·legi Miguel Hernández de Sant Vicent, on vaig ser cap d'estudis i directora. Després vaig passar a l'IES Sant Vicent, vaig fer les oposicions al Cos d'Educació Secundària i allí continue donant classes de Geografia i Història en ESO i batxillerat.

2. Senties l'ensenyament com una vocació?

Sí, des de molt petita. Jugava a fer de mestra i, fins i tot, estudiava donant-me classes a mi mateixa. A ma casa els feia molta gràcia aquesta mena de *desdoblament de personalitat*, però funcionava! Per a mi estudiar era ben divertit.

3. De totes les facetes de l'educació que has viscut, (el col·legi, l'institut...) quina és la que més t'agrada?

Sempre he gaudit de la meua faena. Cada etapa té la seua dinàmica, però treballar amb persones en formació, en procés de canvi, és el que m'interessa. No tant si tenen 6, 16 o 60 anys. El que m'agrada és col·laborar, estar allí, observar, ajudar, si puc. Ara: si em fas triar, em quedaria amb l'adolescència; és un moment força complex i, per tant, molt engrescador.

4. T'agradaria arribar més lluny en el món de l'ensenyament que ara? O t'agraden les coses tal com estan?

M'agradaria treballar millor: per exemple, tindre menys alumnes per aula, tinc grups de vora 40 alumnes en batxillerat, així que ja em diràs com es pot fer allò de l'atenció personalitzada! Trobe a faltar també uns bons programes de formació permanent del professorat. Una societat que no és capaç d'entendre aquesta fórmula tan senzilla (formació permanent + atenció personalitzada) està condemnada al fracàs. Naturalment, cal invertir en l'ensenyament i no derivar tants diners a esdeveniments de dubtosa eficàcia social, però d'importants rèdits electorals (*Copa Amèrica, Ciudades d'això o d'allò...*)

5. Conta'ns als futurs mestres quin és el moment que no canviaries o allò que més t'agrada de donar classe.

El moment que no canviaria és aquell en què perceps en un alumne l'emoció, l'excitació i l'alegria de descobrir o aprendre a fer alguna cosa nova...

Gràcia Jiménez (a la dreta) amb els seus alumnes de l'Institut en el programa de ràdio setmanal

6. I què és allò que, si pogueres, canviaries?

La formació del professorat és clau, tant la inicial com la permanent, i també l'avaluació del seu treball. Si tingués una vareta màgica, faria que els docents que preparen uns altres docents a la Universitat, foren gent molt activa, implicada amb la societat en qualsevol dels múltiples àmbits relacionats amb la nostra professió. El treball educatiu té un component social fortíssim. Si no t'interesses per la millora de la societat, hi ha moltes altres professions per triar... També organitzaria un servei professional d'inspecció com a garant de l'equitat del sistema i com a avaluador extern dels centres. Des de la meua experiència, aquests són els dos aspectes més urgents.

7. Creus que després d'aquests anys d'experiència i d'anar coneixent a fons com funciona el sistema d'ensenyament, ha canviat la teua manera de percebre l'ensenyament?

Tots canviem. Encara sóc molt entusiasta, però ara tinc un punt d'escepticisme que de més jove, per inexperiència o per ingenuïtat, no tenia. He comprés que és difícil modificar certs estats de poder fossilitzats (en els centres, en l'administració...). Tot i que em costa molt donar-me per vençuda, ara, quan trobe dificultats per a treballar amb algunes persones o institucions, canvie de rumb i vaig fent.

8. Què et pareix Bolonya?

Confesse que no en tinc massa informació. Aquest és un debat molt *intrauniversitari*. Crec en el projecte

europeu. Crec que cal coordinar polítiques educatives. Però ni crec en la uniformitat ni en les reformes fetes exclusivament pels tècnics. Per tant, si

hi ha tantes protestes contra el pla de Bolonya, caldrà que els responsables obriuen l'orella i busquen el consens de tota la comunitat.

9. Què creus que has pogut aportar als teus alumnes? I ells què t'han pogut aportar a tu?

Bo, no tinc ni idea de què els he pogut aportar. Espere que els haja ajudat a ser més lliures, a reflexionar abans d'actuar. A mi sí que m'han aportat molt. He tingut èxits professionals i fracassos, és clar. D'aquests cal aprendre més, replantejant mètodes, estratègies, projectes... De vegades et sents defallida, però cal traure profit de tot i seguir endavant.

10. Quin consell donaries a tots aquells joves que volen dedicar-se a aquesta professió?

Aquest és un treball per a gent curiosa, que es fa preguntes, que aprèn alguna cosa cada dia. Si no t'ho prens així, amb

Sempre he gaudit de la meua faena [...] Ara: si em fas triar, em quedaria amb l'adolescència; és un moment força complex i, per tant, molt engrescador

certa humilitat, ho pots passar realment malament. Pensa que els docents no tenim un reconeixement social que ens *suavitze* la faena, de vegades suportem situacions límits, així que cal estar en forma.

«Ser mestra és una professió per a gent curiosa, que es fa preguntes, que aprén alguna cosa cada dia»

11. T'agrada innovar en els teus mètodes d'ensenyament? O penses que els mètodes de tota la vida són els que millor funcionen?

Clar! Avui disposem d'instruments que fan l'aprenentatge molt més divertit. Ara bé, cal saber utilitzar-los i, com et deia abans, la formació del professorat deixa molt a desitjar.

12. Sabem que dus endavant un parell de projectes per a promoure l'ús del valencià, en concret, dos programes radiofònics. Ens podries contar com va sorgir la idea?

La idea va sorgir, juntament amb el meu company Joan Ramon Guijarro, professor de valencià, buscant al nostre entorn contextos d'ús social del valencià i vehicles d'expressió de temes propis de la gent jove que, com tots sabem, a Sant Vicent només fan un ús acadèmic de la llengua.

Primer vam fer *Ràdio-IES* en l'emissora ja desapareguda Galena Ràdio i després ens vam incorporar a l'emissora municipal de Sant Vicent (www.radiosanvicente.com / 95.2 FM) amb el projecte *Radioactivitat*. Ja estem a punt d'acabar la tercera temporada d'aquest programa mensual fet

L'experiència de fer ràdio de veritat, saber que algú t'estarà escoltant, és molt formativa. Has de pensar què dir, com fer-ho, a qui pots entrevistar, preparar les preguntes...

íntegrament per alumnat de l'institut. Es toquen tot tipus de temes: esport, música, modes, sexe, humor...

A banda, un grup d'amics de Sant Vicent fem, des de fa dos anys, un programa setmanal, *L'Almàssera* (www.radiosanvicente.com / 95.2 FM), on jo faig de conductora, i que també és un espai d'ús on, de vegades, també intervenen alumnes. Tractem tot tipus de temes: mediambientals, educatius, música, literatura, viatges, cuina...

13. Quins inconvenients i quins avantatges tenen aquestes iniciatives?

Inconvenients, pocs. Sempre hem tingut el suport dels responsables de les emissores. Tal vegada, la dificultat de

trobar joves amb ganes de treballar-hi...

14. Creieu que aconsegiu el vostre objectiu amb aquests projectes?

No hi ha res perfecte. Alguns objectius sí que s'acompleixen, però d'altres no. És poc habitual que els joves d'aquesta comarca usen més enllà de l'àmbit acadèmic la nostra llengua. Ja comença a no sorprendre'ns que ni tan sols l'usen dins les aules de programes educatius en valencià! En fi, què hi farem? Ni les institucions públiques, com els nostres diputats o Canal 9, ni les privades, com ara la SER, per exemple, no es fan càrrec de conservar un patrimoni mil·lenari, que es perd, així doncs, què volem!

15. Animaries la gent a participa-hi? I als mestres i futurs mestres a atrevir-se a emprendre aventures com eixa?

Naturalment, tot i les imperfeccions, paga la pena. L'experiència de fer ràdio de veritat, saber que algú t'estarà escoltant, és molt formativa. Has de pensar què dir, com fer-ho, a qui pots entrevistar, preparar les preguntes... i, si més no, dóna taules o passes una estona molt divertida. És també una

experiència integradora; gent amb dificultats de sociabilitat pot trobar una forma de comunicació diferent...

16. Creus que aquest tipus d'activitats extraescolars són bones per a l'alumnat i que els pot ajudar a desenvolupar diversos aspectes de la seua personalitat, com perdre la por a parlar en públic, relacionar-se amb companys que no coneixen, etc.?

Em sembla que en la pregunta ja va la resposta. El micròfon, l'estudi, tenen com una mena de poder (la comunicació, clar!) que et transmet una energia molt positiva. La ràdio apassiona. A tothom. Als qui la fem i als nostres convidats, que sempre ixen del programa amb un somriure i amb el desig de tornar.

17. Per últim, ens agradaria que ens resumires què significa per a tu l'ensenyament.

No tinc ni idea de quant de temps seguiré treballant. Ja saps que l'edat de jubilació està en l'aire. En fi, per si de cas he d'estirar-ho molt, seguiré observant el món per veure si trobe recursos que puga fer servir a la feina.

Plurilingüisme i conversa en la UA

Del 2 al 9 de febrer de 2009 tindrà lloc la **II SETMANA DE L'EDUCACIÓ PLURILINGÜE**.

Aquesta edició se centrarà en el pas «Del bilingüisme al plurilingüisme escolar». El públic a qui s'adreça és l'estudiantat que en un futur es dedicarà a la docència —futur llicenciats, diplomats en magisteri, psicopedagogs i màsters en Secundària— i ensenyants en actiu o que busquen la seua primera ocupació. Es tracta d'una activitat formativa validada per l'ICE amb 20 hores i reconeguda amb 2 crèdits CELEC computables en els itineraris de capacitat de valencià per a la docència.

La informació es podrà ampliar a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana o al web de la UEM: <http://www.ua.es/uem/index.html>

II SETMANA DE L'EDUCACIÓ PLURILINGÜE

DEL BILINGÜISME AL PLURILINGÜISME ESCOLAR

Del 2 al 9 de febrer de 2010
(Tots els dies, de 18:00 a 22:00 h)

SALÓ DE GRAUS DE L'ESCOLA D'ÒPTICA

HI INTERVINDRAN:
Pilar Almon, Joan Berja,
Gèlia Jordana, Aurore Martínez,
Felip Molar, Vicent Pascual, Tadi Tosti,
Josep Vallverdú i Ignasi Vila

De l'11 al 14 de gener (1a part) i els dies 28 i 29 de maig (2a part) us proposem el **III CURS DEL SEMINARI PERMANENT: LA INTERACCIÓ ORAL A SECUNDÀRIA**, centrat exclusivament en el treball de la conversa a l'aula de Secundària.

Hi treballarem: 1.El model de llengua adient per a aquest tipus d'interacció oral. 2. La metodologia més efectiva per a treballar la conversa. 3. Les experiències d'aula. 4. Les eines d'avaluació més eficaces d'aquesta pràctica oral. El curs està dirigit, sobretot, a professorat en actiu. Se certificarà amb 15 hores d'assistència per a aquelles persones que acrediten l'assistència a totes les sessions o amb 30 hores d'assistència i aprofitament, si assisteixen i acrediten el disseny i l'aplicació de l'experiència al seu centre de treball.

Podem ampliar-ne la informació a:

http://www.ua.es/uem/agenda/III_Curs_Seminari_Permanent.html

La interacció oral a Secundària

III curs del Seminari Permanent

1a part: 11-14 gener 2010
2a part: 27 i 28 maig 2010

Organitzat per l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana

Mossos en català

De vampirs i de llibres

TONI MAESTRE
Filologia Catalana

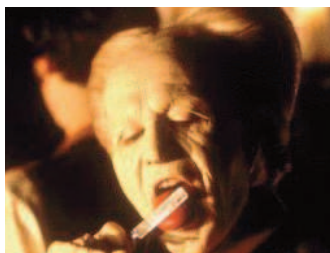

No han tornat, perquè no se n'han anat mai. La indústria cultural disfressa de moda corrents en estètica, música, cinema i literatura que exploten èxits d'altres anys. D'ençà que van obrir el taüt en el segle XIX amb l'auge de la novel·la gòtica, els vampirs simplement s'han adaptat a noves versions ideades per directors cinematogràfics o escriptors. Demoniacs, romàntics, monstruosos, bells, joves, ancians, homosexuals, amb perruca divuitesca, calbs, còmics, transcendentals... els vampirs han adoptat la imatge que feien de la pel·lícula, l'anunci o la novel·la en particular una obra que presentava una variant del que és un dels arquetips més famosos de la cultura de masses contemporània: la seducció arravatadora i

terrorífica del maleït, el renegat, el perillós, l'estigmatitzat, el diferent, l'obscur.

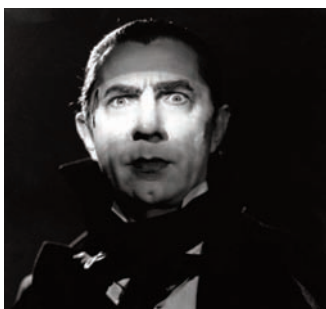
Des d'un punt de vista més general, l'estil gòtic perviu actualment en les tribus urbanes, la música —The Cure, Marilyn Manson—, el cine —Tim Burton— i la novel·la de llibreria d'aeroport —amb creadors sobretot anglosaxons i sovint dones: Anne Rice, Charlaine Harris, Stephanie Meyer. Aquesta última escriptora és la que ha protagonitzat el més recent boom del gènere, fins al punt que ha desplaçat la totpoderosa Kathleen Rowling i els seus petits bruixots de les prestatgeries juvenils. La novetat? Uns vampirs adolescents que busquen la redempció a través d'una aliança amb els mortals, gràcies a l'omnipotent força de l'amor. De tota manera, Meyer no és l'única que ha acomodat el mite vampíric a un públic adolescent, en una llista d'actualitzacions a hores d'ara ja incomptable. Ni tan sols la reconciliació amb els humans gràcies a l'impuls romàntic constitueix un èxit seu: Francis Ford Coppola ja havia transformat el 1992 la novel·la *Dràcula* de Bram Stoker en la història d'un comte enamorat que travessa «oceans de temps» per recuperar la reencarnació de la seua princesa medieval en el Londres decadent a les acaballes del segle XIX. Les sèries de televisió *The Vampire Diaries* o *True Blood* exploten

també aquest nou gir del gènere. En aquesta última producció, els vampirs ja no són ni l'ombra del que eren: beuen unes botelles de sang artificial fabricada al Japó, s'apiaden dels pobres humans que volen estacar-los, són perseguits per sectes religioses fanàtiques més perilloses fins i tot que ells —una crítica impagable a l'estultícia beata que ens regala el director de culte Alan Ball, el d'*A dos metros bajo tierra*— i, perquè no se senten tan rars i pàries, conviuen amb espècies germanes com ara homes llop, mutants i mènades. L'últim crit en adaptacions i reescriptures és la *mash-*

up literature —literatura de remescla—, que fa versions de novel·les clàssiques en què introdueix personatges de terror o, en general, barreja dues obres que es juxtaposen per crear-ne una de nova. De fet, hi ha un programa informàtic, el *Cut'n'Mix Word Machine*, que facilita la feina a qui hi estiga interessat. Una d'aquestes *mash-up fictions* és l'adaptació de la novel·la *Orgull i prejudici* de Jean Austen, en què el galant cavaller Darcy vampiritza la tendra Lizzy Bennett. El títol és *Vampire Darcy's Desire* i el firma Regina Jeffers (Ulysses Press, 2009). És una prova

de com la indústria de la cultura i l'entreteniment devora, centrifuga i reglota tota mena d'ingredients per pastar mandonguilles mediàtiques de regust *vintage*.

La literatura catalana també ha jugat a caçar nosferatus. El primer mos en català és, a més, el d'una vampiressa, en el conte «La xucladora» de Joaquim Ruyra (*Marines i boscatges*, 1903). Amb una particularitat: la figura de la vampiressa està assimilada a la d'una sirena que sorgeix del mar i intenta seduir un home que passeja per la platja a la claror de la lluna. Representa, també, la

superstició i la llegenda en la societat actual. Joan Perucho és l'únic escriptor clàssic que va publicar una novel·la vampírica: *Les històries naturals* (1960). Perucho aclimata la figura del vampir a la tradició catalana i, de fet, recrea una llegenda existent sobre els gossos vampir de Pradip. El protagonista s'assembla força al Dràcula d'Stoker: està retratat com una víctima de la seua condició i desperta la curiositat de científics per tractar-se d'un fenomen que escapa a la raó en l'època de l'imperi de la ciència. L'obra de Perucho, que es completa amb altres contes vampírics, irromp en un moment en què l'avantguarda i l'estètica pop recuperen la literatura i el cinema fantàstic i de terror: ho palesa la saga sobre Dràcula de la factoria Hammer starring Christopher Lee,

l'actor que més vegades ha encarnat el comte dels Carpats. A partir dels seixanta, doncs, el vampirisme passat pel sedàs pop és el model que tots els escriptors han adoptat: trululència, humor negre, sexe, desplaçament espacial i temporal (de la Transilvània rural i supersticiosa del XIX als Estats Units consumistes i ociosos del XX), diversificació del personatge canònic... L'arquetip literari és acoblat a una societat incrèdula i enjogassada que parodia la tradició (la família Monster, el dibuix animat Duckula, el comte *teleñeco* Draco). És així que, a més del conte de Pere Guixà «La vida amb Dúcula» (*Topolino*, 2004), el recull de relats *El virus Elvis* (2004), de Sergi Escolano, es dedica a desmitificar amb mala bava les principals icones de la cultura cinematogràfica com els homes llop, Darth Vader, Humphrey Bogart i, naturalment, els vampirs. En canvi, la novel·la *Vampiria Sound* (2004) de Pep Blay és, fins ara, l'intent més reeixit d'obra emmotllada al canó narratiu de terror pop més genuïnament anglosaxó i comercial. La triade popera *sex, drugs & rock'n'roll* s'alia amb deliris de sang en una Barcelona que roman en trànsit durant els dies que dura el festival Sónar, on un periodista musical (alter ego de Blay?) segueix l'estela de crims sanguinolents que s'hi produeixen. Una versió oriündia per a tots els amants de la casta dels no-morts.

Valladolid: XIII Congrés Internacional de l'AHLM

HÈCTOR CÀMARA
Filologia Catalana

Cada dos anys, des de 1985, té lloc el Congrés Internacional de l'Associació Hispànica de Literatura Medieval (AHLM); enguany la Universitat de Valladolid n'ha acollit la XIIIa edició, del 15 al 19 de setembre, que han organitzat María Jesús Díez Garretas com a directora i José M. Fradejas com a secretari tècnic.

És indubtable que aquestes trobades, tan preuades en les ciències humanes, permeten el contacte fluid amb destacats investigadors, en aquest cas de les lletres medievals hispàniques, de manera que faciliten un intercanvi enriquidor que possibilita l'avanç en la recerca. En definitiva, una posada en comú necessària per a continuar amb la tasca diària i àrdua de la investigació, moltes vegades portada en solitari i que congressos com aquest permeten difondre entre companys de lliça. A més a més, la perspectiva hispànica dels congressos de l'AHLM permet una relació entre les literatures castellana, catalana i galaicoportuguesa medievals, normal en l'edat mitjana i que els estudis actuals no poden deixar de banda per a una major comprensió de les influències i el transvasament de models tan comuns en aquella època.

Aquestes trobades científiques s'estructuren bàsicament al voltant de la presentació de comunicacions per part dels participants, distribuïdes en sessions paral·leles, i en ponències plenàries en què es dona veu a importants especialistes en literatures medievals hispàniques, com també a joves investigadors. En el congrés de Valladolid vam poder escoltar les intervencions de María Jesús Lacarra (Universitat de Saragossa), que va dissertar sobre narrativa breu relacionada amb Isop; Joan Miquel Ribera (Universitat Complutense), que va tractar sobre l'escriptor Ramon de Perellós; César Hernández (Universitat de Valladolid), que parlà de les arrels i les influències de l'amor cortès; José Carlos

Miranda (Universitat de Porto), que tractà el tema del rei Ramir en la historiografia castellana; Xavier Renedo (Universitat de Girona), qui s'ocupà de la presència de Francesc Eiximenis a Castella i Portugal; Patrizia Botta (Universitat de Roma), que va parlar sobre els romanços cavallerescos del Cancionero de Castillo; Rafael Beltrán (Universitat de València), que va oferir una panoràmica sobre biografies de cavallers francesos; Pilar Lorenzo (Universitat de Santiago), que va dedicar la ponència a la retòrica dels trobadors galaicoportuguesos, i Nicasio Salvador (Universitat Complutense), que es va ocupar de les obres de Rodríguez de Montalvo vinculades als Reis Catòlics.

Com en el congrés de l'AILLC

celebrat a Lleida una setmana abans, la nòmina de participants provinents de la Universitat d'Alacant va ser considerable, pots ser la delegació més important, almenys dels especialistes en literatura catalana medieval. Permeteu-me que els enumere només pel goig de palesar l'empenta i la iniciativa que defineix el nostre Departament: Rafael Alemany, Lúcia Martín, Marinela García, Josep Lluís Martos, Joan M. Perujo, Carme Arronis, Eduard Baile, Hèctor Càmarà, Sergi Barceló, Anna Francés, Àngel L. Ferrando, Minerva Martínez i Vicent R. Poveda. Tots

aquests, tots nosaltres, una host de medievalistes capaç de demostrar que el Departament de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant té molt a dir en el món de la literatura medieval i romànica. I disculpeu-me el to apologetic i parcial.

A més a més, entre sessió i sessió, els congressos permeten fer una mica de turisme per les ciutats que els acullen. Pots ser Valladolid no siga la ciutat més bonica de Castella i Lleó, però té un encant que moltes ciutats valencianes han perdut a costa de la destrucció sistemàtica que des de fa uns decennis plana sobre nosaltres. Una volta a mitjan vesprada pels carrers adjacents a l'espaiosa plaça Major, una visita al Museu Nacional d'Escultura o una

SIMPOSI DE LA SELGYC EN LA UNIVERSITAT D'ALACANT

Del 9 a l'11 de setembre de 2010 tindrà lloc en la Universitat d'Alacant el XVIII Simposi de la Societat Espanyola de Literatura General i Comparada, amb la coordinació del Dr. Rafael Alemany, catedràtic de Filologia Catalana d'aquesta mateixa Universitat.

Les tres temàtiques al voltant de les quals s'estructurarà el Simposi són, en aquesta ocasió: *Literatura i espectacle, Literatures ibèriques medievals comparades i Ciberliteratura i comparatisme*.

Els interessats a presentar-hi una comunicació han d'enviar una proposta amb el nom, el títol i un resum de 300-350 paraules, per correu electrònic, abans del 31 de desembre de 2009, al secretari del Comité Organitzador, Dr. Francisco Chico Rico: francisco.chico@ua.es

Les comunicacions s'han d'ajustar a qualsevol de les tres temàtiques del Simposi i a una metodologia comparatista. La proposta ha d'incloure una adreça de correu electrònic, on es comunicarà l'acceptació o no de la comunicació, abans del 31 de març de 2010, d'acord amb els criteris del Comité Científic del Simposi.

També s'hi poden inscriure d'altres persones interessades sense necessitat de presentar comunicació, especialment estudiants de segon i tercer cicle, per als quals s'ha fixat una quota d'inscripció molt econòmica i s'han convocat 20 beques que cobreixen la totalitat de les despeses de matrícula.

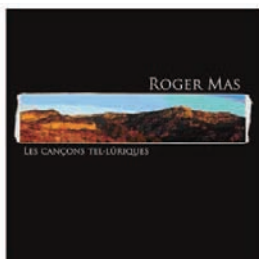
Per a una informació detallada sobre el procediment d'inscripció en aquest XVIII Simposi i en la SELGYC, sol·licitud de beques, etc., consulteu la web <http://www.selgyc.com/>

Tots els inscrits en el Simposi rebran el corresponent certificat acreditatiu d'assistència i, si s'escau, de presentació de ponència o comunicació. Així mateix, la Universitat d'Alacant reconeixerà als estudiants inscrits el nombre de crèdits de lliure elecció o d'hores que s'aproven i es publiquen oportunament.

Va de música...

ROGER MAS, *Les cançons tel·lúriques*, K Indústria Cultural, Barcelona, 2006

Sovint, quan una obra es vol mestra i ho anuncia als oients als quatre vents, la sensació de fracàs, en cas que no se sacien les expectatives, n'amaga les virtuts i en maximitza els defectes. Tanmateix, si l'artista aconsegueix el que desitja, els èxits qualitatius esdevenen esfereïdors, com és l'exemple palmari ara i ací del darrer disc de Roger Mas, el cantautor de Solsona. Saludada per la crítica com una fita notable de la música en català de les primeries del segle XXI, *Les cançons tel·lúriques* es presenta com una insòlita barreja de gèneres que només es desxifra si s'atén a la capacitat alquímica de Mas a l'hora de construir un món intensament íntim que, paradoxalment, naix alhora del seu entorn local. L'obra, terrosa i argilenta però també eròtica i mística, consta de dues parts ben diferenciades, més enllà d'algunes peces que resten al marge. En la primera de les seccions, que du per títol «Mundus poetae ultra terram situs», Mas hi posa música a set textos del poemari *Al Cel*, de Jacint Verdaguer, mitjançant un degoteig miscel·lani de blues, *spoken-word*, pop, rock i jazz, còctel acabat tan orgànicament que sembla difícil de decidir si és fruit de la precisió de l'estudi o de la improvisació del directe. En la segona secció, sota l'epígraf «De profundis Cataloniae», el joglar solsoní hi parteix dels goigs de la Mare de Déu del claustre de Solsona per tal de confeccionar uns temes allargassats a la manera de *mantres* l'efecte final dels quals és un producte a mitjan camí entre la música religiosa autòctona i la psicodèlia *rockista* de tarannà ensomniador: quasi, es podria ben dir, assistim a la configuració *sui generis* d'un cantautor *post-rock* —si hem de cercar artistes de conceptualització aproximada, tot i treballar amb altres materials de partida, caldria referir-se al folk anglès de les darreries dels seixantes i de les primeries dels setantes amb bandes com ara *The Incredible String Band* i *Fairport Convention* o, millor encara, els inclassificables *Gong*; dins de la tradició nostrada, potser hi ha alguna concomitància llunyanera amb el Pau Riba iniciàtic dels 2 volums de *Dioptria* (1970 i 1971) o, segons com, amb Pep Laguarda & Tapineria i aqueix meravellós oasi que representa *Brossa d'ahir* (1977). Tot plegat adquireix sentit gràcies a la veu greu, com d'un altre temps, de Mas, element que es constitueix irremeiablement com a fil conductor reminiscent del Leonard Cohen més solemne, aquell qui sembla que predica al món sencer des de la muntanya. Quan la riquesa del component local, amerat aquest amorosidament pel que es veu més enllà de la finestra, serveix d'humor per a bastir les fondàries universals del sentiments privats de l'artista, la conseqüència benvinguda és una obra tan corprendedora com la que hem pretès de ressenyar. Un disc essencial mereixedor de pertànyer al cànon de la cançó en llengua catalana.

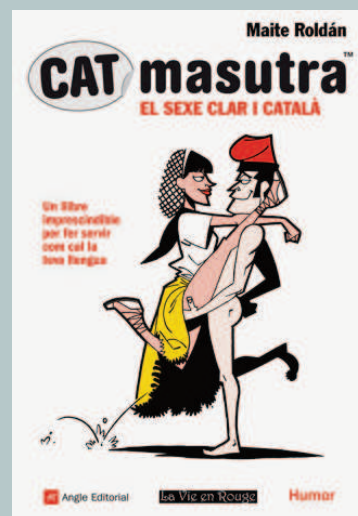
EDUARD BAILE
Filologia Catalana

SeXe

RODRIGO MIRA
Facultat de Filosofia i Lletres

Em vaig despertar amb un ull mandrós. La nit anterior havia sigut tot un desastre. Vaig conèixer aquella noia alta, vam parlar i, sense saber molt bé per què, vam acabar fent un parlem-ne a la porta d'una coneguda caixa nacional. En acabar, li vaig preguntar si volia venir a casa meva, per tal de repetir l'experiència. Aquesta vegada, però, amb una mica més d'intimitat. Tot i que em va dir que sí, quan vaig obrir la porta del meu pis, vaig tenir una sospita. De fet, vàrem fer un verd. Després d'això, se'n va anar i no l'he tornada a veure. Quina llàstima. M'hagués agradat fer un matinspuntsí, segurament els meus claus favorits. (Si hi ha alguna cosa que no has entès, potser t'hauries de mirar aquest llibre, oi?).

Després-demà

Agenda HIVERN 2009-2010

TEATRE i CINEMA

Divendres, 11 de desembre. 20:00 h
Pare la Burra, amic! El mus... si cal (La Sobreactuà)
Casa de Cultura de Mutxamel
<http://www.mutxamel.org/>

Dissabte, 12 de desembre. 20:30 h
Com a pedres (El Pont Flotant)
Casa de cultura de Mutxamel
<http://www.mutxamel.org/>

Dijous, 17 de desembre. 10:00 h
Cinema: ZHAO
Cinema-Panoramis (C/Moll de Ponent 6. Alacant. Centre Comercial Panoramis)
Entrada 2.5€ estudiants
lacivica@lacivica.cat

Dimarts, 26 de gener. 20:30 h
Confessions de set dones pecant soles
Teatre Principal d'Alacant
Entrada 18€ (9€ si et poses en contacte amb La Cívica (lacivica@lacivica.cat) o telèfon 607930565)

CONCURSOS

Concurs Sambori
Premi literari, en valencià.
Informació i bases <http://www.sambori.net>

III Concurs de curtmetratges, videoclips i audiovisuals publicitaris
Informació i bases <http://spv.ua.es/curtmetratges>

Dimecres, 16 de desembre. 20:00 h
Històries de reis i bufons (Pot de Plom)
Paraním de la Universitat d'Alacant
Entrada 10€ (5€ amb TIU-UA) <http://www.veu.ua.es>

Aquesta volta, Xavi Castillo proposa un viatge en el temps. Anirem a l'edat mitjana per contar històries de reis i bufons! Imaginem que passaria si tot València tornara a eixa època fosca i pudenta a causa d'alguna hecatombe (l'escalfament global, les guerres, la crisi dels collons... o una saturació de «Grandes Eventos Valensianos»). Repassarem algunes monarquies molt divertides i reflexionarem sobre el paper del bufó en la societat. Un monòleg d'humor amb joglars, reis, bufons, reines, cavallers, camperols, nobles feudals, inquisidors, bruixes... i capitans moros!

Solució:
Fer un parlem-ne: fer-ho en un caixer d'una famosa institució d'estalvi.
Fer un verd: fer-ho amb molta iniciativa però amb pocs resultats.
Fer un Matinspuntsí: el clàssic quíqui matner i amb presses que es fa entre el cafè i la dutxa amb el Josep Cuní de fons.

